

**BELEIDSREGEL STAGIAIRES, GOEDKEURING STAGE EN PATROON
ORDE VAN ADVOCATEN OOST-BRABANT****Paragraaf 1. Goedkeuring stage en patroon**

Artikel 1 Aanvraag goedkeuring stage en patronaat

1. Een verzoek om goedkeuring van de stage en het patronaat wordt ingediend door middel van het daarvoor door de algemene raad vastgestelde formulier vóór indiening van het verzoek tot beëdiging. De stagiaire en de (beoogd) patroon informeren de raad van de orde per omgaande over wijzigingen in de kantoor situatie van de stagiaire en/of de (beoogd) patroon. Wanneer de arbeidsovereenkomst wijzigt, dient de nieuwe concept-overeenkomst opnieuw aan de raad van de orde te worden voorgelegd. De goedkeuring vervalt indien de arbeidsovereenkomst wijzigt zonder dat die wijziging vooraf aan de raad van de orde is voorgelegd en goedgekeurd.

2. Bij het verzoek legt de stagiaire over:

a. bewijs van de instemming van de beoogd patroon;
b. het certificaat dat de beoogd patroon de patroonscursus heeft gevolgd, dan wel een bewijsstuk dat hij die binnen zes maanden na beëdiging van de stagiaire gaat volgen
c. de relevante overeenkomsten met de beoogd patroon of zijn kantoor, waaronder de arbeidsovereenkomst en/of de stageovereenkomst. Bij de beoordeling van de arbeidsovereenkomst let de raad van de orde op onder meer de volgende punten:

- dat de stage binnen de duur van de arbeidsovereenkomst moet kunnen worden voltooid;
- dat het salaris voldoende moet zijn om de hoedanigheid van advocaat te waarborgen. De orde zal daartoe een minimumsalaris vaststellen dat gelijk is aan de richtlijn, hierna 'richtlijnsalaris', welke gepubliceerd wordt op de website van de orde;
- dat de verdeling van de kosten van de beroepsopleiding is opgenomen in de arbeidsovereenkomst. Bijlage I bevat meer informatie over toegestane vormen;
- dat een relatiebeding slechts is toegestaan voor de duur van maximaal 1 jaar na afloop van de arbeidsovereenkomst, met een maximum boete van € 2.500,00 per overtreding. De zwaarwegende bedrijfsbelangen bij opname van het relatiebeding moeten gemotiveerd en gerechtvaardigd zijn;
- dat een verder strekkend concurrentiebeding niet is toegestaan;
- dat op overtreding van de geheimhoudingsclausule een maximale boete van € 2.500,00 per overtreding is gesteld.

3. De stagiaire-ondernemer legt tevens de volgende stukken over

a. het ondernemingsplan, dat in ieder geval moet voorzien in de volgende punten:

- Motivering waarom de stagiaire een eigen onderneming wil drijven;
- Hoe die onderneming gedurende de stageperiode voldoende rendabel (aantal zaken/tarieven/omzet per zaak etc.) zal zijn zodat de stagiaire een redelijk inkomen daaruit kan verwerven van ten minste het bruto equivalent van het richtlijnsalaris;
- Begroting van de te verwachten omzet en kosten gedurende de stageperiode, met daarbij een per post gespecificeerde motivering;

b. het bewijs van een passend en bestendig krediet van € 40.000,00;

De stagiaire-ondernemer beschikt gedurende de gehele stageperiode over een passend krediet of over voldoende vermogen ter dekking van de kosten van het bruto minimumloon voor een jaar en de overige kosten van de praktijkvoering. Het voor stagiaire-ondernemers vereiste bedrag, als bedoeld in artikel 3.12 van de verordening op de advocatuur bedraagt € 40.000,00. Dit bedrag dient gedurende de gehele stageperiode beschikbaar te zijn. Gebruik van het krediet of het vermogen dient vooraf bij de raad van de orde gemeld te worden en mag pas na toestemming van de raad van de orde gebruikt worden;

c. een offerte of polis van de arbeidsongeschiktheidsverzekering; een afschrift van de polis dient in ieder geval vóór de beëdigingsdatum in het bezit van de raad van de orde te zijn. De dekking van deze polis is als volgt: het eerste jaar wordt 90% van het richtlijnsalaris gedekt. De opvolgende jaren wordt 80% van het richtlijnsalaris gedekt. De dekking is ten minste voor de duur van de stage;

d. de (concept) huurovereenkomst voor de duur van de stage;

- e. de afspraken die tussen patroon en stagiaire zijn gemaakt over de omvang en de wijze van de begeleiding en de vergoeding voor die begeleiding;
- f. afspraken over waarneming bij afwezigheid (waaronder, maar niet beperkt tot ziekte en vakantie);
- g. de (concept)overeenkomst tussen de stagiaire en de stichting derdengelden, statuten van deze stichting derdengelden en een uittreksel uit het stichtingenregister van de kamer van koophandel, dan wel een verklaring dat de stagiaire geen stichting derdengelden ter beschikking zal hebben (artikel 6.21 Voda);
- h. een offerte van de beroepsaansprakelijkheidsverzekering waaruit blijkt - dat de beroepsaansprakelijkheidsverzekering in ieder geval voldoet aan afdeling 6.6 van de Verordening op de advocatuur, alsmede:
  - dat - indien van toepassing - het inlooprisico is verzekerd;
  - dat het uitlooprisico is verzekerd;
  - dat het waarnemersrisico is verzekerd;
  - dat - indien van toepassing – het zijn van bestuurder van de stichting derdengelden is verzekerd.

Artikel 2 Beoordeling goedkeuring van de patroon en stage

1. De onder artikel 1, tweede en derde lid, van deze beleidsregel genoemde stukken dienen te worden goedgekeurd door de raad van de orde.
2. De raad van de orde onthoudt de goedkeuring aan het verzoek in ieder geval indien in de drie jaar voorafgaand aan de aanvraag een tuchtrechtelijke sanctie is opgelegd:
  - a. aan de beoogd patroon en de sanctie ziet op de wijze van begeleiding;
  - b. aan de beoogd patroon, feitelijk begeleider of zijn kantoor waardoor de goede begeleiding van de stagiaire gevaar loopt;
3. De raad van de orde onthoudt de goedkeuring in ieder geval:
  - a. indien klachten zijn gegrond verklaard die zien op gedragingen die plaatsvonden in de drie jaar voorafgaand aan het verzoek en afkomstig zijn van stagiaires en betrekking hebben op de begeleiding door de beoogd patroon, feitelijk begeleider of zijn kantoor of,
  - b. indien klachten zijn gegrond verklaard die zien op gedragingen die plaatsvonden in de drie jaar voorafgaand aan het verzoek en afkomstig zijn van derden en betrekking hebben op onbetamelijk gedrag van de beoogd patroon of feitelijk begeleider, of;
  - c. wanneer er naar het oordeel van de raad van de orde gronden zijn die tot onthouding van goedkeuring nopen.
4. De raad van de orde onthoudt de goedkeuring op grond van artikel 3.6, eerste lid, onderdeel f, laatste zinsdeel, van de Verordening op de advocatuur indien het aantal stagiaires meer dan twee betreft.
5. De raad van de orde onthoudt de goedkeuring, op grond van artikel 3.6, eerste lid, onderdeel g, van de Verordening op de advocatuur, indien in de drie jaren voorafgaand aan het verzoek van één stagiaire de stage is geëindigd zonder stageverklaring om redenen die niet aan de stagiaire zijn toe te rekenen.
6. De raad van de orde trekt een goedkeuring in en beëindigt de stage op grond van artikel 3.4 lid 1 sub d van de Verordening op de advocatuur als de stagiaire en/of patroon in strijd handelt of handelen met deze beleidsregel.

Artikel 2A. Ontheffing 7-jaars

- Indien de beoogd patroon korter dan zeven jaar maar langer dan vijf jaar is ingeschreven kan de raad van de orde de goedkeuring verlenen indien:
- a. de beoogd patroon naar het oordeel van de raad van de orde blijkt geeft van voldoende ervaring om de stagiaire te begeleiden;
  - b. de beoogd patroon de cursus voor patroons heeft gevolgd;
  - c. het patronaat geen buitenstagiaire of stagiaire-ondernemer betreft;
  - d. de beoogd patroon geen andere stagiaires of juridisch medewerkers begeleidt;
  - e. de beoogd patroon en stagiaire aannemelijk maken dat het vinden van een andere patroon bezwaarlijk is en
  - f. aan de overige vereisten van artikel 2 is voldaan en er naar het oordeel van de raad van de orde geen andere bezwaren tegen goedkeuring zijn.

Artikel 2B. Ontheffing EU advocaat

1. Indien de beoogd patroon, bedoeld in artikel 3.6, tweede lid van de Verordening op de advocatuur korter dan vier jaar maar langer dan twee jaar is ingeschreven, kan de raad van de orde de goedkeuring verlenen indien wordt voldaan aan de vereisten zoals in artikel 2A geformuleerd.

Paragraaf 2. Vrijstelling kantoor houden bij patroon ex. artikel 9b, derde lid, Advocatenwet

Artikel 3 Aanvraag vrijstelling kantoor houden bij patroon

1. Op een aanvraag voor een vrijstelling om bij de (beoogd) patroon kantoor te houden, op grond van artikel 9b, derde lid, van de wet zijn het tweede tot en met derde lid van dit artikel van toepassing.
2. Een verzoek om vrijstelling, bedoeld in artikel 9b, derde lid, van de wet, wordt ingediend voorafgaand aan de indiening van het verzoek tot beëdiging.
3. De stagiaire gebruikt voor het verzoek het daarvoor bedoelde formulier van de raad van de orde en legt daarbij naast de in artikel 1 genoemde bescheiden, de volgende bescheiden over:
  - a. bewijs van de instemming van de beoogd patroon;
  - b. een begeleidingsplan, waaronder verstaan wordt de afspraken inzake de concrete begeleiding van de stagiaire;
  - d. een offerte van de beroepsaansprakelijkheidsverzekering waaruit blijkt dat wordt voldaan aan afdeling 6.6 van de Verordening op de advocatuur of een verklaring van de werkgever dat de stagiaire wordt toegevoegd aan de bestaande verzekering van het kantoor;
  - e. een bewijs dat het kantoor adequaat is ingericht als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel e, van deze beleidsregel en, indien van toepassing, een huurovereenkomst.

Artikel 4 Beoordeling vrijstelling

1. Bij de beoordeling of er sprake is van een behoorlijke praktijkuitoefening als bedoeld in artikel 9b, derde lid, van de wet, neemt de raad van de orde de volgende aspecten in acht:
  - a. de stagiaire houdt voor de dagelijkse begeleiding in de uitoefening van de praktijk kantoor bij een advocaat die langer dan vijf jaar als zodanig werkzaam is, onvoorwaardelijk op het tableau is ingeschreven als advocaat en die geen andere stagiaire of juridisch medewerker begeleidt
  - b. de stagiaire en beoogd patroon zijn in de gelegenheid om op regelmatige basis, dat wil zeggen het eerste jaar dagelijks, het tweede jaar enkele keren per week en het derde jaar wekelijks, overleg te plegen over de lopende zaken, het opstellen van (proces)stukken en de in- en uitgaande post;
  - c. de beoogd patroon bezoekt op regelmatige basis, dat wil zeggen in het eerste jaar wekelijks en daarna eens per vier weken, het kantoor van de stagiaire;
  - d. de stagiaire bezoekt op regelmatige basis, dat wil zeggen in het eerste jaar wekelijks en daarna eens per twee weken, het kantoor van de beoogd patroon;
  - e. het kantoor van de stagiaire is adequaat ingericht en beschikt over een behoorlijke inventaris, waaronder doelmatige communicatiemiddelen, voldoende handboeken en literatuur;
2. Voor de stagiaire die als advocaat in dienstbetrekking werkzaam is en de ondernemer-stagiaire wordt geen vrijstelling als bedoeld in deze paragraaf gegeven;

Artikel 5 Aan vrijstelling verbonden voorwaarden

Aan de vrijstelling worden de volgende voorwaarden verbonden:

- a. de stagiaire voldoet aan de voorschriften, gesteld bij of krachtens de wet;
- b. de stagiaire en de (beoogd) patroon komen de overeengekomen afspraken in het kader van de begeleiding na, zoals ze bij de aanvraag, bedoeld in artikel 1 van deze beleidsregel, zijn overgelegd;

Artikel 6 Intrekken vrijstelling

1. De raad van de orde trekt de vrijstelling in, indien:
  - a. de patroon of stagiaire zich niet aan de bepalingen van de Verordening op de advocatuur of andere wet- en regelgeving (waaronder ook deze beleidsregel), houden;
  - b. de patroon of stagiaire de raad van de orde onvoldoende informeren over de kantoor situatie van de patroon of stagiaire;

- c. de raad van de orde van oordeel is dat de begeleiding van de stagiaire door de patroon of de meer ervaren advocaat in de praktijk onvoldoende is;
  - d. de stagiaire zich op enige wijze aan het toezicht door de patroon of de raad van de orde onttrekt, waarbij onder meer gekeken wordt naar de reactie op verzoeken om inlichtingen, de bereikbaarheid, het beantwoorden van telefoongesprekken of andere berichten en het opvolgen van adviezen en aanwijzingen.
2. Voordat de raad van de orde een besluit tot intrekking neemt, stelt hij de patroon en de stagiaire in de gelegenheid hun zienswijze daarover naar voren te brengen.
  3. Nadat de vrijstelling, bedoeld in artikel 9b, derde lid, is ingetrokken onderzoekt de raad van de orde of de stagiaire kantoor is gaan houden bij de patroon. Indien dat niet het geval is, mag de stagiaire de praktijk niet uitoefenen en is op grond van artikel 3.4, tweede lid, van de Verordening op de advocatuur de stage van rechtswege opgeschort. De raad van de orde kan in dat geval de maatregelen nemen genoemd in artikel 11 van deze beleidsregel.

Paragraaf 3 Bemiddeling bij zoeken patroon

Artikel 7 Bemiddeling bij het zoeken patroon

1. De raad van de orde kan bij het zoeken van een (tijdelijke) patroon conform artikel 3.7 Voda, bemiddelen indien de stagiaire aan de raad van de orde aantoont dat de zoekacties onvruchtbaar zijn. De stagiaire legt daarbij bewijs over van de door de stagiaire in dat kader ondernomen activiteiten.
2. Een verzoek tot bemiddeling ontslaat de stagiaire niet van de verantwoordelijkheid om zelf te zoeken naar een nieuwe patroon.

Paragraaf 4. Voltooiing van de stage

Artikel 8 Voltooiing van de stage

1. De raad van de orde ontvangt voor de beoordeling of de stage is voltooid van de patroon en/of stagiaire de volgende gegevens:
  - a. het bewijs van het voldoen aan de verplichtingen in artikel 3.9, eerste lid, van de Verordening op de advocatuur, zie bijlage II. het bewijs van het voldaan hebben aan de verplichtingen in artikel 3.10, eerste lid, van de Verordening op de advocatuur zie bijlage III
  - c. het bewijs van het behaald hebben van de beroepsopleiding advocaten als bedoeld in artikel 3.21 van de Verordening op de advocatuur;
  - d. een verklaring van de patroon dat de stagiaire geschikt is voor het beroep van advocaat en over voldoende praktijkervaring beschikt;
  - e. eventuele overige informatie die van belang kan zijn voor de beoordeling.
2. Bij de beoordeling of er sprake is van voldoende praktijkervaring als bedoeld in artikel 9b, tweede lid, van de wet, neemt de raad van de orde mede de volgende aspecten in acht:
  - a. of de stage al dan niet opgeschort is geweest ingevolge artikel 3.4 van de Verordening op de advocatuur;
  - b. of de stagiaire heeft voldaan aan de verplichtingen in de artikelen 3.8, 3.9 en 3.10 van de Verordening op de advocatuur;
  - c. indien het een buitenstagiaire betreft, of de stagiaire tevens heeft voldaan aan artikel 3.11 van de Verordening op de advocatuur;
  - d. indien het een stagiaire-ondernemer betreft, of de stagiaire tevens heeft voldaan aan de artikelen 3.11 en 3.12 van de Verordening op de advocatuur;
  - d. of er klachten, al dan niet tuchtrechtelijk, bekend zijn over de stagiaire, zijn patroon of het kantoor van de stagiaire of de patroon, die van invloed zouden kunnen zijn op de begeleiding van de stagiaire.

Artikel 9 Verlenging van de stage (artikel 9b lid 2 Advocatenwet)

1. De raad van de orde kan de stage met ten hoogste drie jaar verlengen, indien het aannemelijk is dat voor het einde van die termijn de stagiaire alsnog over voldoende praktijkervaring beschikt en dat de ontbrekende verplichtingen zijn vervuld.

2. Voor stagiaires die ouderschapsverlof opnemen wordt de stage naar evenredigheid verlengd.
3. Indien na afloop van de verlenging niet is voldaan aan de vereisten voor afgifte van de verklaring van voltooide stage, onderzoekt de deken de mogelijkheid van toepassing van artikel 46f van de wet.

Paragraaf 5. Toezicht en handhaving

Artikel 10

1. Indien de stage opgeschort of geëindigd is, onderzoekt de raad van de orde of de stagiaire de praktijk niet meer uitoefent.
2. Indien blijkt dat de praktijk niettemin wordt uitgeoefend:
  - a. dient de deken een klacht, als bedoeld in artikel 46f van de wet in tegen de stagiaire en de patroon;
  - b. draagt de patroon zorg voor de aan de stagiaire toevertrouwde belangen van cliënten, behoudens indien dit in redelijkheid niet van de patroon kan worden gevergd.

Paragraaf 6. Hardheidsclausule

Artikel 11

Indien de toepassing van deze beleidsregel leidt tot een onevenredige uitkomst kan de raad van de orde van deze regel afwijken.

Aldus vastgesteld door de raad van de orde in het arrondissement Oost-Brabant op 1 mei 2019 en vervolgens gepubliceerd op de website van de orde op 1 mei 2019. De beleidsregel treedt in werking met ingang van 1 mei 2019. Eerdere beleidsregels ten aanzien van artikel 9b van de Advocatenwet en hoofdstuk 3 van de Voda zijn hiermee met ingang van 1 mei 2019 vervallen.

BIJLAGE I**(Terug) betaling kosten beroepsopleiding advocaten**

Werkgever en stagiaire dienen in de arbeidsovereenkomst uitdrukkelijk te bepalen wie de kosten van de beroepsopleiding advocaten voor zijn / haar rekening neemt.

In beginsel komen de kosten van de beroepsopleiding advocaten voor rekening van de werkgever. De raad van de orde kan zich echter situaties voorstellen waarbij het niet onredelijk is dat de stagiaire geheel of gedeeltelijk de kosten op zich neemt; deze situaties zijn onderstaand vermeld:

Terugbetaling bij tussentijdse beëindiging:

- Werkgever en stagiaire kunnen een regeling opnemen in de arbeidsovereenkomst waarbij de stagiaire bij tussentijdse beëindiging van de arbeidsovereenkomst de kosten van de beroepsopleiding advocaten geheel of gedeeltelijk aan de werkgever terugbetaalt. Deze regeling is van toepassing als het initiatief tot beëindiging van de arbeidsovereenkomst bij de stagiaire ligt (en bijvoorbeeld niet is gelegen in de aankondiging van de werkgever dat de arbeidsovereenkomst na afloop van de stage niet verlengd gaat worden). Indien de reden voor de tussentijdse beëindiging van de arbeidsovereenkomst voor verantwoordelijkheid van de werkgever komt, hoeft stagiaire de kosten van de beroepsopleiding advocaten niet terug te betalen

Terugbetaling na afloop van de stage

- Werkgever en stagiaire kunnen in de arbeidsovereenkomst een staffel afspreken voor een terugbetalingsregeling na afloop van de stage.

- De inhoud van de concrete regeling is ter beoordeling van de raad van de orde. De raad van de orde van advocaten bepaalt daarbij, dat de kosten van de beroepsopleiding advocaten in beginsel terugbetaald dienen te worden als het dienstverband door of op initiatief van de stagiaire tijdens of aan het einde van de stage beëindigd wordt, tenzij deze beëindiging is geschied onder aan de werkgever toe te rekenen omstandigheden, waaronder mede begrepen de situatie dat de werkgever aan de stagiaire een aanbod voor een functie als advocaat-medewerker doet op niet marktconforme voorwaarden.

- Bij de terugbetalingsregeling bepaalt de raad van de orde dat in beginsel een terugbetalings-termijn van ten hoogste drie jaar redelijk is, waarbij in het eerste jaar na het einde van de stage ten hoogste 100% terugbetaald dient te worden, in het tweede jaar ten hoogste 66% en in het derde jaar ten hoogste 33% van de opleidingskosten.

Geen terugbetaling

- De raad bepaalt dat de kosten van de beroepsopleiding advocaten niet terugbetaald behoeven te worden als de arbeidsovereenkomst door of op initiatief van de werkgever wordt beëindigd of niet wordt voortgezet aan het einde van de stage, tenzij dit gebeurt op aan de werknemer verwijtbare gronden.

BIJLAGE II**Praktijk- en proceservaring**

De stage eindigt niet dan nadat de raad van de orde, op voet van artikel 3.9 van de verordening op de advocatuur, heeft vastgesteld dat de stagiaire over voldoende praktijk- en proceservaring beschikt. Als minimumvereiste voor de proceservaring geldt dat:

- a) de stagiaire **tijdens** de stage ten minste vijf keer in rechte is opgetreden en de patroon ten minste één pleidooi of mondelinge behandeling heeft bijgewoond (ter gelegenheid van een mondelinge behandeling, pleidooi, enquête en/of comparitie)*.
- b) de stagiaire **tijdens** de stage aantoonbaar ten minste tien processtukken heeft vervaardigd. Indien de stagiaire die processtukken niet volledig zelf heeft vervaardigd, volstaat bij de helft daarvan, dat de stagiaire een belangrijk aandeel daarin heeft gehad, mits het in die gevallen processtukken in een naar het oordeel van de raad omvangrijke en/of ingewikkelde aangelegenheid betreft;
- c) de stagiaire **tijdens** de stage ten minste op twee van de drie juridische hoofdrichtingen (burgerlijk recht en burgerlijk procesrecht, bestuursrecht en bestuursprocesrecht of strafrecht en strafprocesrecht) ervaring heeft opgedaan of, indien dat niet mogelijk is, op meerdere rechtsgebieden binnen die hoofdrichting.

** Uitgangspunt is dat alleen een procedure op tegenspraak meetelt als optreden in rechte. Ook het optreden voor de Europese Commissie, arbiters, de NMA, bezwaar- of beroepschriftprocedures bij een overheidsinstantie, en vergelijkbare instanties kan meetellen als optreden in rechte. Een optreden in mediation mag eenmaal meetellen als een optreden in rechte. **Het optreden als bijzonder curator telt niet mee als een optreden in rechte.***

BIJLAGE III

Opleidingsverplichtingen

In aanvulling op het bepaalde in de advocatenwet en de verordening op de advocatuur bepaalt de raad van de orde dat de 14 lokale opleidingspunten als bedoeld in artikel 3.10 van de verordening op de advocatuur als volgt (door de advocaat-stagiaire) dienen te worden behaald:

Opleidingsactiviteit	Aantal punten
Bijwonen civiele pleitoefening <i>(**bijwonen van een hele andere middag civiele pleitoefeningen vóórdat de advocaat-stagiaire aan de eigen pleitoefening deelneemt)</i>	2
Een geslaagde (eigen) pleitoefening	4
Bijwonen Oost-Brabantse Pleitwedstrijden	2
Bijwonen van ten minste 4 Open Haard-gesprekken <i>(1 punt per Open Haard-gesprek)</i>	4
Bijwonen introductiebijeenkomst rechtbank	2